LAUSUNTO

Eduskunta

Ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Asia: HE 140/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Talotekninen teollisuus ja kauppa (Talteka) ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Talteka kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta.

Lakiesityksen tavoitteet ovat lähtökohtaisesti hyvät ja kannatettavat; digitalisaatio yhteiskunnassa etenee ja hyötyjen saaminen edellyttää toimia infrastruktuuriin ja yhteneviin käytäntöihin. Luotettavan tiedon tulisi olla helposti saatavilla ja sen tuottajilla ja omistajilla pitäisi olla yksinkertainen tapa saattaa se tarvitsijoiden saataville kulloinkin tarvittavassa laajuudessa. Rakennetun ympäristön osalta tietotarpeita ja -sisältöjä on nyt paljon eri paikoissa ja eri formaateissa.

Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota kahteen ongelmalliseen asiaan.
Asian laajuus huomioiden on lain valmistelu tehty suhteellisen lyhyessä ajassa ja taustamateriaali, mm. vaikuttavuusarviointi kustannusvaikutuksineen on suppea. Lakiesitys aiheuttaa kuntien lisäksi toimia ja velvoitteita myös muille rakentamisen osapuolille, kuten rakennushankkeeseen ryhtyvälle ja tuoteteollisuudelle. Tästä osuudesta on vielä liian vähän tietoa tarkempaa kommentointia ajatellen. Talotekniikan laitevalmistajat, kaupan porras ja tuotetietopankkien kehittäjät ovat tehneet jo vuosia kehitystyötä tuotetiedon laajentamiseksi ominaisuuksiin ja ympäristövaikutuksiin. Tieto on vakioidussa muodossa ja sen hyödyntämistä logistiikassa, työmaalla ja elinkaaren aikana kehitetään jatkuvasti. Toivomme, että uudistuksessa pyritään hyödyntämään olemassa olevaa tiedon hallintaa ja välttämään uutta, rinnakkaista rakennetta. Eri tiedon lähteet tulisi voida linkittää uuteen järjestelmään mahdollisimman helposti. Tällä hetkellä emme esimerkiksi voi olla varmoja, mitä ehdotuksessa tarkalleen tarkoitetaan "tietomallimuotoisena" annetulla tiedolla.

Toinen kommentointia vaikeuttava asia on, että emme tiedä riittävästi tulevien asetusten tarkemmasta sisällöstä. Merkittävä osa kokonaisuudesta täsmentyy kuitenkin vasta asetusten myötä. Esimerkiksi Rakentamislain 73 pykälässä todetaan seuraavasti: ”Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rakennuksesta edellytettävistä tiedoista sekä lupapäätösten ja rakennusta koskevien suunnitelmamallien ja toteutumamallien ja tietojen

yhteentoimivista ja koneluettavista tiedoista ja niiden toimittamisesta.” Nämä tiedot ovat hyvin tärkeitä kokonaisuutta arvioitaessa.

Yhtenä haasteena on myös, että rakennusalalle edelleen jää eri tahojen ylläpitämiä tietokantoja, joihin on erikseen annettava tietoja. Näitä ovat mm. tietokannat energiatodistuksista, purkumateriaali- ja rakennusjäteselvityksistä ja päästötiedoista ja ilmastoselvityksestä.

Katsommekin, että syksyllä 2022 olisi tullut pitää uusi lausuntokierros koskien koko rakentamisen sektorin lainuudistusta (Rakentamislaki, Maankäyttö- ja rakennuslain muutos, RYTJ-laki). Erityistä huomiota on nyt kiinnitettävä sidosryhmien kuulemisiin asetuksia laadittaessa.

Kunnioittavasti,
Talotekninen teollisuus ja kauppa ry

Ilkka Salo
Toimitusjohtaja

Talotekninen teollisuus ja kauppa ry
PL 381 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki, Suomi
www.talteka.fi